

mного in mnogo rodoljubov. Boja in truda odbor res ne more rešiti dijakov naših, ali da jih preveč ne onemore v tem boji in se ne pogubi Bogú, národu in domovini, to hoče in upa doseči, ako mu ostanejo zvesti vsi dosedanji podporniki in dobrotniki. Dosezal pa bode prelepi svoj namen sevéda tem lože, čim obilnejši darovi mu bodo prihajali iz domovine!

Osebna novica. Naš sotrudnik g. *Vatroslav Oblak* je bil dné 10. sušca na vseučilišči dunajskem promoviran za doktorja modroslovja. Čestitamo!

Slovensko gledališče. — Predstava dné 1. sušca: »Vse za dame!« Veseloigra v jednom dejanji, poslovenjena iz francoščine. — »Zaroka v kleti«. Opereta v dveh dejanjih. Poslovenil Jakob Aléšovec. — Gorenja veseloigra je izvestno jeden najslabših proizvodov francoske dramatike in zato našega občinstva tudi ni mogla ogreti navzlic dobremu igranju. — Takisto slabotna je opereta »Zaroka v kleti«; nje dejanje je preprosto, da ne rečemo kaj hujšega, glasba zastarela, mimo tega kár nič prikupna. Da je bilo občinstvo venderle razmerno zadovoljno ž njo, to je zasluga zlasti gosp. prof. *Grbiča*, ki se je res potrudil, da so bile vse glasbene točke naučene vestno in korenito. Mimo posamičnih igralcev, izmed katerih imenujemo sosebno gospo *Grbičovo*, gospodičini *Danešovo* in *Nigrinovo*, poleg njih gospoda *Paviška* in *Perdana*, treba pohvalno omeniti krepkega zbora, katerega je stalno ustanovilo »Dramatično društvo«. Ako bode napredoval tako, kakor se kaže doslej, utegnejo se predstave slovenske, sosebno operete, tudi v deželnem gledališči vzpeti do onega častnega mesta, katerega zaslužujejo.

Predstava dné 19. sušca: »Nasledki skrivnostne prisege.« Igrokaz v štirih slikah. Po Charlotti Birch-Pfeifferjevi poslovenil Josip Gecelj. — Igralci naši so se sicer pošteno trudili in mučili s tem osladnim proizvodom sentimentalne (sedaj hvala Bogú do malega pozabljene) pisateljice nemške, ali pravega uspeha ni bilo. Sploh naj bi se popolnoma opustile takšne zastarele igre, za katere se dandanes nihče ne more zanimati, nikar še ogrevati.

Predstava dné 22. sušca: »Materin blagoslov ali nova Chonchon.« Igra s petjem v petih dejanjih. Preložil Josip Cimperman. — S to predstavo se je dostojno završila vrsta rednih letošnjih predstav. Igra sama na sebi je lepa, živa in zategadelj zanimiva od prvega do zadnjega prizora; posamični igralci so kár najskrbneje proizvajali svoje naloge (imenujemo zlasti gospé *Borštnikovo* in *Danilovo*, gospodičini *Slavčovo* in *Nigrinovo* in gospode *Borštnika*, *Danila*, *Veroviška* in *Perdana*), kostumi, zvršeni po vzorcih c. kr. dvornega gledališča dunajskega, bili so krasni — izkratka: to predstavo upravičeno prištevamo najboljšim letošnjim predstavam.

Završujé svoja poročila, ne moremo si kaj, da ne bi omenili lepega napredka, kateri se je letos v obče pojavljal v dramatiki slovenski. V poslednjih letih so bile časih res takšne predstave, da je bila vsaka beseda o njih odveč, in da je moral prepogostoma zatajevati samega sebe, kdor je redno in vztrajno zahajal k slovenskim predstavam. Ako se je obrnilo na bolje, to je baš dokaz, da se ni »Dramatično društvo« strašilo ni truda ni raznolikih zaprek, nego si vzgojilo igralno osebje, katero polagoma prestopa tesne meje preprostega diletantstva in resno teži po umetniškem proizvajanju. Zato spremljajo kakor »Dramatično društvo« tako njega igralce najboljše naše želje na pot v novo deželno gledališče, saj je upati, da se je dramatika naša s poslednjo redno predstavo za vselej poslovila od neugodnih čitalniških prostorov! —

Ta mesec bodo še nekatere predstave na korist posamičnim igralcem, o čemer hočemo govoriti v prihodnji številki.

dokončavati und dokončevati auch dokončati gesagt wird.“ — Namesto ‚zaslejanih‘ bi moralo sevéda stati ‚zaslejenih‘, ako je hotel pisatelj reči: „ . . . po novih proizvodih književnih, katere smo sedaj šele *zasledili*“, a zmisla nisem mogel pogoditi iz konteksta, ker je napačna stranica 790., katere zvonov X. letnik niti nima; možno je tudi, da je pisatelj hotel reči: „ . . . po novih proizvodih književnih, katere sedaj *zasledujemo*, a jih še nismo *zasledili*.“ V tem slučaju bi bilo „zaslejanih“ prav. *V Bežek.*

(Dalje prihodajič.)

L I S T E K.

Levstikovi zbrani spisi, katerih izdaja se je precéj zakesnila iz raznih neljubih vzrokov, utegnejo venderle še iziti v tem letu. Ž njimi zajedno izdá g. Bamberg Prešérnove poezije, s katerimi bode izvestno ustrezéno sléharni zavedni rodbini slovenski. Kakor čujemo, misli g. Bamberg kdáj pozneje prirediti tudi ilustrirano krasno izdajo našega Prešérna.

«**Pesni Valentina Vodnika**». Uredil *Fr. Wiesthaler*. V Ljubljani. Izdala in založila „Družba sv. Cirila in Metoda.“ 1891., str. 64. — Poročali smo že, da se pripravlja nova izdaja Vodnikovih pesnij, namenjena preprostemu národu in mladini slovenski. Sedaj je izšla ta zbirka kot šesti zvezek knjižnice „Družbe sv. Cirila in Metoda.“ G. ravnatelj Wiesthaler jo je uredil natančno po izvorniku in vzprejel vánjo „izvirne pesni Vodnikove vse, izvzemši dva kratka, malo robata napisa in jedno basen, izmed preloženih ali po národnih predelanih pa le najboljše in najlepše, mladostni dobi primerne.“ Knjižica obseza toroj poleg kratkega životopisa Vodnikovega „Različne pesni“, „Basni“, „Napiše“, „Uganke in uganjevalke“, „Pesni brambovske“ in končno „Pesni poslovenjene“. Nevezan izvod stane 15 kr., vezan 20 kr.; sto nevezanih izvodov skupaj veljá 10 gld, vezanih 15 gld. — Lepemu delcu želimo najboljšega uspeha.

Nove šolske knjige. V c. kr. zalogi šolskih knjig skoro izide „Slovensko-nemška slovnica z berilom“, katero je po naročilu visokega naučnega ministerstva spisal g. *A. Funtek*, nalašč za potrebe naših obrtnih in obrtno-nadaljevalnih šol. Knjiga obseza 11 $\frac{1}{2}$ pól in stane samó 35 kr. Uvedena bode menda s prihodnjim šolskim letom. — Takisto je natisnjeno in izide v zalogi Dragotina Hribarja v Celji „Obrtno spisje“, katero je po naročilu slavnega deželuega odbora kranjskega postavil isti pisatelj. Ta knjiga, katera je bila že res izredno potrebna, uravnana je také, da bode lahko rabila i našim obrtnim učnim zavodom i obrtnikom slovenskim. Poleg obilnih vzgledov za praktične potrebe navaja vsa važnejša zakonita določila o obrtnem poslovanji, poštné in telegrafske propise i. t. d., in obseza nekaj čez deset pól. O priliki izpregovorimo káj več o obeh knjigah. — Gospod prof. *Jósef Lendovšek* v Beljaku, čegar slovenska slovnica za prvence je lani izšla v c. kr. zalogi šolskih knjig na Dunaji, pripravlja sedaj k tej knjigi slovensko berilo s slovensko-nemškim slovarčkom. Pozneje namerja spisati tudi slovensko slovnico.

«**Pravila za pisavo**» G. prof. *P. Ladislav Hrovat* je že leta 1867. v izvestji novomeške gimnazije priobčil ta pravila za pisavo, obsezajoča nauk o enklitikah in he-

sednem redu; sedaj pa je izdal delce v drugem natisu in tudi nekoliko pomnožil vzglede svoje. Žal, da se ozira do malega samó na starejše vzglede napačnega zloga, zakaj tudi iz novejšje dôbe je treba obravnavati marsikaj. Nauk o enklitakah v nas ni znan, kakor bi moral biti, in lahko rečemo, da se i dandanes največ greševa proti njemu. Knjižica je jako pregledna in utegne dobro rabiti, dasi je že v marsičem zastarela. Po naših mislih bi se bil moral g. pisatelj več ozirati na denašujo književno slovenščino, zakaj ta je vendar nekoliko drugačna od óne z leta 1867. — Knjiga se dobiva pri g. pisatelji v Novem Mestu. Cena?

Povesti za mladino. Kakor čujemo, pripravlja knjigar g. Giontini skupno slovensko izdajo *Hoffmannovih* mladinskih spisov, kolikor jih je namreč dopuščeno za avstrijske šolske knjižnice. Te povesti pripadajo spisom, kateri se še dandanes najrajši beró celó po nižjih razredih srednjih šol, in zató menimo, da je dobra misel, izdati jih tudi v slovenskem jeziku. To leto še izidejo morda štirje zvezki, vsak zvezek s štirimi slikami.

„**Naš dom.**“ V društveni tiskarni D. Hribarja v Celji je začela izhajati zbirka povestij, pesmij in národunega blagá, zanimivostij i. t. d., katero izdaja J. L. K. (rižan). Namenjena je preprostemu národu in bode izhajala po jedenkrat na mesec v drobnih snopičih po 20 kr. Vsebina prvega zvezka je še dôkaj dobra; pesmi pa niso kaj prida. — Naročnina se pošilja založniku g. D. Hribarju v Celje.

»**Rodoljub.**« Ta list, katerega izdaja »Slovensko društvo« v Ljubljani, izhaja vsako prvo in tretjo soboto v meseci ter stane samó 70 kr. na leto. Članom »Slovenskega društva« in naročnikom »Slovenskega Naroda« se pošilja brezplačno. — Kakor se vidi iz dosedanjih štirih števil, dobro ustreza namenu svojemu.

Koledarji za leto 1892. „Národna Tiskarna“ izdá za leto 1892. več koledarjev, zlasti stenski koledar in dosedaj prvi slovenski skladni koledar; mimo tega izide dobro urejen dijaški koledar, ki bode poleg drugih stvari obsejal životopis dr. Fr. Miklošiča, razpravo o življenji in delovanji sv. Cirila in Metoda ter črtico o cirilici in glagolici. — Z naslovno knjigo za Kranjsko, sestavljeno točno po uradnih podatkih, izvestno bode dobro ustrezno našim notarjem, odvetnikom, trgovcem in obrtnikom, sploh vsem javnim in zasebnim uradom.

»**Zur Erklärung einiger grammatischer Formen im Neuslovenischen.**« Tako se imenuje razprava, katero je v Jagičevem »Archivu« priobčil čislani naš sotrudnik, g. dr. *Matija Murko*; izšla je tudi v posebnem odtisku. Za danes jo samó naznanjamo; o priliki izpregovorimo kaj več o nji.

»**Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.**« To vzgledno delo, o katerem smo že poročali nekolikokrat, opisuje sedaj *Primorje*. Doslej je izšlo osem zvezkov, v katerih čitamo nastopue članke: Pokrajinski opisi Goriškega in Gradišanskega — dr. Henrik Noč; pokrajinski opisi Istre — ministerijalni svètnik Jožef Roman vitez Lorenz pl. Liburnau; pokrajinska léza, národno življenje, zgodovinski in kulturni razvój Trsta — ravnatelj dr. Frančišek Swida; prazgodovina, zgodovina in kulturni razvój Goriškega in Gradišanskega — tajni svètnik Karl baron Czoernig sen. † in kustos Robert pl. Schneider; prazgodovina Istre — grof Gundacker Wurmbrand in prof. Stefan Petris; o deželni zgodovini Istre — prof. dr. Bernard Benussi; kakšno je prebivalstvo primorsko v fiziškem oziru — vseučiliški prof. dr. Emil Zuckerkandl in c. kr. okrajni zdravnik Karl Vipauz; o národopisji Primorske — Frančišek grof Corouini-Crouberg, prof. dr. Peter Tomasin in prof. Vekoslav Spínčić; o književnosti v Trstu in Istri (slovenski jezik in slovenska književnost — deželni šolski nadzornik Anton Klodič vitez Sabladoski; italijanska književnost — prof. Anton Zernitz). — Slike, vinjete in druge okraske o teh osmih zvezkih so zvršili: Nje cesarska visokost presvetla